

'Döngüyü Tasarla' Döngüsel Ekonomi için Tasarım
Disiplinlerarası Tasarım Yarışmaları
2024-25 yılı teması: İyileşmeyi Tasarla

Döngüsel Ekonomi temalı
Disiplinlerarası Tasarım Yarışmaları

Döngüsel Ekonomi temalı
Disiplinlerarası Tasarım Yarışmaları

1. Döngüyü Tasarla Yarışma Serisi

2021-2025 yılları arasında farklı temalarda düzenlenecek **Döngüsel Ekonomi için Disiplinlerarası Tasarım Yarışmaları serisi Döngüyü Tasarla**, Yeniköy Rotary, İstanbul Rotary, Rotary 2420 Bölge, Koç Üniversitesi, ODTÜ Endüstriyel Tasarım Bölümü işbirliği ile düzenlenen '**Döngüsel Ekonomi için Tasarım**' temalı bir yarışma dizisidir.

İlki 2021 yılında 'Tamiri Tasarla' temasıyla gerçekleştirilen seri, diğer tasarım yarışmalarından ayrılan bir kurguya sahip ve ilk yılda ödül alan tasarımların kapsamı ve kalitesi, geliştirdiğimiz yenilikçi kurgunun oldukça etkili olduğunu gösteriyor. *2021 yılı teması 'Tamiri Tasarla' ve 2022 teması " Yeniden Kullanımı Tasarla"* kapsamında ödül alan tasarımları [Döngüyü Tasarla Sunum Alanı](#) üzerinden görüntüleyebilirsiniz.

Doğrusal ekonomiden döngüsel ekonomiye geçiş sürecinde farkındalıkları artırmak ve tasarımın, disiplinlerarası çalışmanın ve kurumlarla inisiyatifler arası işbirliğinin önemini vurgulayan projenin *2024 yılı teması İyileşmeyi Tasarla olarak* belirlendi.

2. 2024-5 yılı teması: İyileşmeyi Tasarla

20. Yüzyıla damga vuran Sanayi Devrimi ve beraberinde gelen seri üretim ve tüketim odaklı ekonomi, günümüzde tüketim odaklı yaşam pratikleri ve sonucunda ortaya çıkan israf ve atığa sebep oldu. Planlı eskitme, kara kutu tasarımlar, kullan-at ürünler vb. yöntemlerle üretimi ve tüketimi arttırmaya yönelik bir ekonomik düzenin sürdürülebilirlik açısından olumsuz etkileri giderek daha da görünür olmaya ve dünya çapında doğrudan ya da dolaylı olarak iklim değişikliği, çevre kirliliği ve fırsat eşitsizliği gibi sosyo-ekolojik sıkıntılara yol açtığı anlaşıldı. Bu yöntemleri destekleyen tasarım, ürün geliştirme, ve üretim ve tüketim pratikleri, hammadde tüketimini artırmaya ve hammadde kaynaklarının tükenmesine yol açarken, bir yandan da üretim sonucunda katma değerli ürünlerin ve parçaların geri kazanılmasını engellemekte.

Geldiğimiz bu noktada, alternatif tasarım yaklaşımlarının ve ürünleri ekonomiye geri kazandırmaya yardımcı çözümlerin önemi bir kez daha anlaşıldı. Bu çözümlerden biri **Regeneration / İyileşme:** amaç,

Disiplinler arası bir yaklaşım ile iyileşme/iyileştirme pratiklerinin düşünülmesi

Ürünlerin, servislerin, mekanların iyileştirme perspektifinden yeniden yorumlanması

Çevreye verilen zararı azaltmanın ötesinde doğal ortamların yeniden canlandırılması ve bireylerin, toplumların refahını artırmayı amaçlayan çözümlerin geliştirilmesidir.

İyileştirici tasarım, belirli bir işlevi karşılayan ürün, hizmet veya sistemler yerine zarar gören doğal yaşam ortamlarının yeniden canlandırılması (ekosistemlerin, bitkilerin, hayvanların), mevcutların daha da iyileştirilmesi ve bireylerin refahının iyileştirilmesini amaçlayan çözümler geliştirilmeyi hedefler.

3. Kapsam

Disiplinlerarası bir yaklaşım ile farklı disiplinlerden ekipleri 21. yy'da ileri dönüşümü tasarlamaya davet ediyoruz! İyileştirici tasarım, belirli bir işlevi karşılayan ürün, hizmet veya sistemler yerine zarar gören doğal yaşam ortamlarının yeniden canlandırılması (ekosistemlerin, bitkilerin, hayvanların), mevcutların daha da iyileştirilmesi ve bireylerin refahının iyileştirilmesini amaçlayan çözümler geliştirilmeyi hedefler. Bu yarışma kapsamında değerlendirilecek projelerin aşağıdaki kategorilerinden iki veya daha fazlasını içermesi gerekmektedir:

- Yerel ölçekte teknolojik, ekonomik, çevresel ve politik sorunlar sonucunda zarar gören bir doğal alanın veya topluluğun eski haline dönmesine yardımcı olacak ürün, hizmet veya sistem çözümler,
- Olası ani ekonomik, politik ve çevresel krizlere (ör. Deprem, sel) dayanıklı kentsel alanların yaratılmasını destekleyen çözümler,
- Doğanın ve doğadaki sistemlerin kendilerini yenileme pratiklerinden esinlenen çözümler,
- İnsanlar ve diğer canlıların bir arada huzur içinde yaşamasına olanak veren beraber var-olma (*co-habitation*) pratiklerini destekleyen çözümler,

Bu kategorilere ek olarak, başka kategori başlıkları da önerilebilir. Değerlendirmeler de farklı disiplinlerden jüri üyeleri tarafından değerlendirilecektir.

4. Katılım Şartları

Çevre kirliliği, iklim değişikliği gibi küresel sorunlar, çok farklı etkenleri ve etkileri olması sebebiyle tek bir disiplinin tek başına çözüm üretebileceği sorunlar değildir. Bu sorunlara şu ana kadar üretilen çözümler, belirli alanları kapsamakta ve bütüncül olmaktan uzaktır. Bu nedenle, yarışmacılardan ileri dönüşüm pratiklerini yeniden düşünmelerini isteyen bu yarışmada, disiplinler arası takımlar oluşturulması bir ön koşul olarak belirlenmiştir. Ekiplerin aşağıdaki **3 farklı disiplin kategorisinden** en az birer kişiyle oluşturulması gerekmektedir. Ekipler *en fazla 5 üyeden* oluşabilir.

- Tasarım disiplinleri:** Endüstriyel tasarım, Mimarlık, Şehir-bölge planlama, Grafik tasarım, Moda tasarımı, Tekstil tasarımı, Etkileşim tasarımı, Görsel iletişim tasarımı vb.
- Mühendislik disiplinleri:** Makine mühendisliği, Bilgisayar mühendisliği, Endüstri mühendisliği, Mekatronik mühendisliği, Kimya mühendisliği, Çevre Mühendisliği, Gıda mühendisliği, vb.
- Sosyal Bilimler:** Sosyoloji, Psikoloji, Antropoloji, İletişim, Siyasal Bilimler Toplumsal cinsiyet çalışmaları, vb.

Ekip üyelerinden en az bir tanesinin lisans mezunu olması şarttır.

5. Süreç

Yarışma süreci **4 aşamadan** oluşmaktadır.

5.1. 'İyileşmeyiTasarla' Fikrinin Kısa Özeti

Tasarım çözümünün kısa bir özetinin **10/3/2025 tarihine** kadar [Döngüyü Tasarla websitesi](#) üzerinden teslim edilmesi gerekmektedir. Bu fikirler, sunulan 'İyileşmeyi Tasarla' Kısa Özet Şablonu kullanılarak hazırlanmalıdır.

Bu kısa özet şu detayları içermelidir:

- Önerilen iyileşme senaryoları ve senaryodaki paydaşların tanıtılması
- Senaryoların görselleştirilmesi
- Paydaşların bu senaryolara dahil olmak için motivasyonlarının ve çekincelerinin kritik bir değerlendirilmesi
- Bu senaryoların gerçekleşmesi için gerekli olan tasarım çözümlerinin ve altyapının imkan ve kısıtlarının değerlendirilmesi

Bu aşamada ürün görselleştirilmesi talep edilmemektedir.

Teslim edilen fikirler jüri üyeleri tarafından değerlendirilecek ve kısa listeye kalan ekipler, **19/3/ 2025** tarihinde web sitesi üzerinden açıklanacak. Ekiplerden fikirlerini sunumları için geliştirmeleri istenecek, **24/4/2025 tarihinde** gerçekleşecek yatırımcı sunumlarına davet edilecekler.

5.2. Çark Etkinlikleri

Davetli konuşmacılarla yürütülen, genel olarak döngüsel ekonomi ve sürdürülebilirlik, tema özelinde de ileri dönüşüm ekonomisi, paylaşım ekonomisi ve ürün-servis sistemleri üzerine panellerden oluşan bu etkinlikler, hem yarışmacılara destek olmak hem de toplumun bu konular hakkında daha bilgi edinmesini sağlamak için düzenlenmektedir.

2021 yılında 'Tamiri Tasarla' , 2022 yılında 'Yeniden KullanımıTasarla' ve 2023 yılında 'İleri Dönüşümü Tasarla' kapsamında düzenlenen etkinliklerin listesine [Çark Etkinlikleri](#) sayfamızdan, panellerin kayıtlarına da [Döngüyü Tasarla - YouTube](#) kanalımızdan ulaşabilirsiniz.

5.3. Yarışma ve Sunum

Kısa listeye kalan ekipler, **24/4/2025** tarihinde yarışmanın son basamağı olarak projelerini sunacaktır. Bu yarışmaya davet edilen her grup, projelerinin sunumu karşılığında **15.000,00 TL** ödül [honorarium] alacaktır.

5.4. Ödül töreni ve Sergi

Yarışma projelerinin jüri üyeleri tarafından değerlendirilmesi ve sonuçların açıklanması.
Öngörülen tarih: **8 /8/ 2025**

Birinci seçilen tasarım çözümü **50.000,00 TL** ödül kazanacaktır.

6. Seçici ve Danışman Kurullar ve Değerlendirme

Yarışma için bir seçici kurul (jüri) ve bu kurula destek olmak amacıyla bir danışman kurul oluşturulacaktır. Seçici kurul hem ilk aşamada gönderilen 'İyileşmeyi Tasarla' fikirlerini, hem de ikinci aşamada yarışma projelerini değerlendireceklerdir.

Sonuçların ilanından sonra seçici kurul, katılan ekiplerle ayrı ayrı geri bildirim toplantıları düzenleyecektir.

Seçici kurul ve danışman kurul üyeleri 3 farklı disiplini ve destekçi kurumları temsilen 5'er üyeden oluşturulacaktır. .

Değerlendirme kriterler, seçici ve danışman kurul üyelerinin belirlenmesinin ardından, üyeler ile beraber detaylandırılacaktır.

Yarışma şeffaf bir değerlendirme süreci ile yönetilecektir. Değerlendirme kriterleri web sitesinde yayınlanacak ve değerlendirme sonuçları da web sitesi ve sosyal medya kanalları üzerinden ekiplerle paylaşılacaktır.

Bu yarışmanın amaçlarına paralel olarak, proje genel değerlendirme kriterleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Özgünlük ve yenilikçilik: i) Önerilen ileri dönüşüm senaryolarının mevcut pratiklerden farklılaşmasını sağlayan özelliklerinin olması, ii) bu senaryoları destekleyen / imkanlı kılan ürün ve servis tasarım çözümlerinin muadillerinden ayrılan özelliklerinin olması
- Gerçekleştirilebilirlik ve uyarlanabilirlik: Önerilen çözümlerin mevcut teknolojik imkanlar dahilinde gerçekleştirilebilir ve farklı bağlamlara da uygulanabilir olması
- Disiplinlerarasılık: Disiplinlerarası yaklaşımın tasarım çözümüne katkısı
- Katkı ve yaygın etki: Önerilen tasarım çözümlerinin yerelde ekonomik ve sosyal kalkınmaya katma değer yaratacak özelliklerinin olması

- Erişilebilirlik: Geliştirilen çözümlerin toplumun farklı kesiminden bireyler tarafından erişilebilir olması

7. Ödüller ve İmkanlar

Birincilik ödülü: **50.000 TL**

Kısa listeye kalan diğer ekiplere katılım payı ödülü: **15.000 TL**

8. Destek ve İşbirliği İmkanları

Yarışma ve etkinliklerin gerçekleşmesinde olabilecek destek kategorileri şu başlıklardadır:

A. Organizasyon desteği maddi destektir. Ödül, burs, etkinlik ve genel organizasyon masraflarının desteklenmesine katkı sağlar. Toplam **450.000TL** olan bütçe farklı oranlarda destekçiler tarafından karşılanmaktadır. Karşılığında kurum logosu etkinlik afiş ve duyurularında yer alacak, firmayı temsil eden kişi / kişilere ödül takdimi, jüri ve konuşmacı olabilme imkanı sağlanacak, logoya etkinlik videolarında yer verilecektir. Minimum destek miktarı **30.000TL** dir.

B. Prototipleme/hammadde/proje geliştirme desteği tasarımcıların yarışma sırasında makap üretimi için ihtiyaç duyabileceği malzeme, ürün, servis ve ekipman desteğidir. Bunlar sarf malzemesi olabileceği gibi 3D baskı, kağıt baskı, lazer ve benzeri servisler de olabilir. Karşılığında kurum logosunun yayınlarda ve videolarda kullanılması şeklindedir. Ödül töreninde plaket verilecektir.

C. İletişim promo desteği etkinliklerin kurum kanalları ve ağından duyurulması, yayın hazırlıkları ve konuşma moderasyonu yapılması şeklindedir. Kurum logosunun yayınlarda kullanılır ve konuşmacı ve jüri temsili sağlanır.

D. Mekan desteği yarışma, ödül töreni ve serginin yapıldığı mekanların ve web sitesinin sağlanmasıdır. Kurum logosunun yayınlarda kullanılır. Etkinlik videolarında tanıtımı yapılır.

